

Sådan skal lovkrav om rapportering af samfundsansvar efterleves

Erhvervs- og Selskabsstyrelsen gennemførte i 2010 i samarbejde med Copenhagen Business School og Foreningen af Statsautoriserede Revisorer en undersøgelse af virksomheders implementering af det nye lovkrav i deres 2009-årsrapporter.

Undersøgelsen viser bl.a., at lovkravet har medført, at 43 pct. af virksomhederne rapporterer for første gang om deres arbejde med samfundsansvar i årsrapporten. Endvidere har lovkravet givet anledning til, at nogle virksomheder er påbegyndt arbejdet med samfundsansvar, har øget deres fokus på området og har systematiseret deres arbejde.

Undersøgelsen viser dog også at en række virksomheder ikke opfylder lovens krav til, hvilke oplysninger der skal gives. 3 pct. af virksomhederne oplyser således slet ikke, hvorvidt de arbejder med samfundsansvar. Af de virksomheder, der oplyser om deres arbejde med samfundsansvar, redegør 31 pct. ikke for politikker, 40 pct. ikke for omsætning til handlinger og 63 pct. ikke for hvad der er opnået som følge af arbejdet. Disse tal illustrerer, at en hel del virksomheder ikke efterlever lovkravet. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen vil derfor fra 2011 kontrollere både virksomheders efterlevelse af loven og revisorers efterlevelse af deres forpligtelser som led i styrelsens almindelige kontrol med regnskaber og revisorer.

Ledelsen aflægger årsrapporten og skal i henhold til årsregnskabslovens § 9, stk. 1 specifikt erklære, hvorvidt denne er aflagt i overensstemmelse med lovgivnings krav. Dette omfatter naturligvis også kravene til oplysning om samfundsansvar i årsregnskabslovens § 99 a. Revisor, som påtegner regnskabet, har dog også et ansvar for at sikre fuldstændige oplysninger, jf. følgende:

Erhvervs- og Selskabsstyrelsens officielle udmelding vedr. revisors pligter lyder således:

"Det betragtes som en væsentlig mangel, hvis en virksomhed slet ikke forholder sig til kravet i årsregnskabslovens § 99 a om redegørelse for samfundsansvar. Det samme gælder, hvis en virksomhed, som har en politik for samfundsansvar ikke forholder sig til alle tre dimensioner i lovkravet, eller når der ikke er konsistens mellem de tre dimensioner. Revisor skal, når der er tale om væsentlige mangler, medtage dette i sin udtalelse."

Med henblik på at indskærpe hvilke oplysninger der skal gives efter lovens bestemmelser, præciseres disse i afsnit 1 nedenfor. Ydermere har erfaringerne fra undersøgelsen givet anledning til at fremhæve en række gode råd, som virksomheder med fordel kan benytte sig af. Disse er beskrevet i afsnit 2.

1. PRÆCISERING AF LOVKRAVETS BESTEMMELSER

Undersøgelsen peger på fire områder, hvor der i særlig grad er behov for præcisering:

- Oplysninger om eventuelle politikker
- Beskrivelse af politikkers indhold
- Rapportering på alle tre dimensioner i lovkravet
- Konsistens i rapporteringen

Virksomheder skal *oplyse, hvorvidt de har formuleret politikker for samfundsansvar*. Dette indebærer, at virksomheden enten skal oplyse, at den har politikker for samfundsansvar, og i så fald hvad der er hovedindholdet af disse politikker, eller også skal virksomheden oplyse at den ikke har politikker for samfundsansvar. Der stilles ikke krav om, at man skal begrunde et eventuelt fravalg af politikker.

Når der redegøres for politikker, er det ikke tilstrækkeligt at skrive, at man har politikker; man skal også *beskrive hvad politikkerne indeholder*. Der er ikke efter loven krav om, at virksomheden skal offentliggøre den fulde ordlyd af sådanne politikker, men ledelsesberetningen skal beskrive hovedindholdet af politikkerne. Hvis politikkerne ikke beskrives, er det ikke muligt for revisorer og interessenter at se sammenhængen mellem politikker, handlinger og hvad der er opnået. Såfremt politikkerne er under udarbejdelse eller endnu ikke er implementeret, skal dette angives.

Afgrænsningen af, hvornår politikker kan siges at vedrøre samfundsansvar følger de almindeligt kendte danske og internationale afgrænsninger heraf. Til hjælp her kan virksomheden eksempelvis benytte bemærkningerne til lovforslaget, vejledning til loven og www.samfundsansvar.dk, der giver forståelse for hvilke temaer, der er omfattet af loven. Årsregnskabsloven indeholder et væsentlighedskrav i §13, stk. 1, nr. 3. I henhold til denne bestemmelse skal alle relevante forhold indgå, med mindre de er ubetydelige. Virksomheder kan med henvisning til denne bestemmelse undlade at oplyse om politikker for samfundsansvar m.v., som er uvæsentlige. Væsentlighedsvurderingen skal tage udgangspunkt i, om oplysningerne har betydning for regnskabsbrugernes beslutningstagen. Væsentlighedsvurderingen vil altid være konkret.

Hvis en virksomhed har en eller flere politikker for samfundsansvar, skal den *rapportere på alle tre dimensioner i lovkravet*, dvs. beskrive sine politikker, oplyse hvordan politikker omsættes til handlinger, samt vurdere hvad virksomheden har opnået som følge af arbejdet med samfundsansvar inkl. eventuelle forventninger til fremtiden.

For så vidt angår beskrivelsen af hvad der er opnået, kræver loven ikke, at virksomheder kvantificerer effekterne af deres indsats, og man kan således vælge at beskrive disse i kvalitative termer. Dog kan konkrete indikatorer virke mere overbevisende over for interessenterne. Såfremt en virksomhed ønsker at udnytte oplysningerne som udgangspunkt for markedsføringstiltag, skal man være opmærksom på, at der i Forbrugerombudsmandens kommende vejledning om etiske og miljømæssige påstande i markedsføringen optræder særlige krav til, hvordan arbejdet med samfundsansvar bruges i markedsføringssammenhænge (jf. vejledningens afsnit om Erhvervsdrivendes profilering og opbygning af omdømme mv.). Hvis en virksomhed endnu ikke har konkrete effekter at rapportere om, skal dette angives. Har virksomheden forventninger til arbejdet med samfundsansvar fremover, skal disse angives.

Nedenfor findes et par eksempler på kvalitative beskrivelser af, hvad der er opnået som følge af arbejdet med samfundsansvar:

"I årets løb har vi arbejdet videre med at inddrage flere medarbejdere i de tanker, der ligger bag Code of Conduct, og tydeliggøre, hvad principperne indebærer for den enkelte medarbejders ansvar. Dette arbejde fortsætter vi med i de kommende år.

Til de største fremskridt på dette område i 2009 hører blandt andet forbedrede risikoanalyser for fødevarer sikkerhed, flere leverandørkontroller, nye værktøjer til dialog med andelshaverne i Danmark og Sverige, fortsatte miljø- og klimabesparende tiltag samt et fald i antallet af arbejdspladsulykker. Vi har også præsenteret en politik for vores stillingtagen i spørgsmål om brugen af ingrediensen palmeolie og har udfærdiget en erklæring, hvori vi tager afstand fra alle former for bestikkelse og upassende fordele. Fordelingen af ansvaret for bæredygtighedsspørgsmålene i vores øverste ledelse er også blevet videreudviklet og konkretiseret (...)"

"De vigtigste STEP®-resultater i 2009 er:

(...)

- Opnåelse af Compostability Certificate for Hartmanns støbepapemballage
- Medunderskrift af Klimaerklæringen udarbejdet af RBE, Rådet for Bæredygtig Erhvervsudvikling. Her stiller rådets medlemmer skarpt på deres eget klimaarbejde og opfordrer til en større samfundsmæssig, international indsats
- Hartmann har været en aktiv part forud for COP15 og FNs Sign the Deal kampagne ved at tilkendegive sin støtte via FNs kampagne
- Fornyelse af alle relevante certifikater på alle europæiske fabrikker: ISO 9001, ISO 14001, OHSAS 18001 og SA 8000"

Hartmanns årsrapport 2009, side 32 og 33

Der skal være konsistens mellem indholdet i de tre dimensioner. Hvis politikkerne eksempelvis vedrører emnerne miljø og anti-korruption, skal beskrivelsen af handlingerne og hvad der er opnået ligeledes vedrøre miljø og anti-korruption. Konsistens mellem indholdet i de tre dimensioner bidrager til at øge gennemsigtigheden af virksomhedens arbejde med samfundsansvar og kan dermed være til gavn for forskellige interessenter, i særdeleshed kunder og investorer. Nedenfor ses et eksempel på konsistens mellem de tre dimensioner:

Politikker:

"Vores arbejdsmiljøpolitik er at:

- sikre et sundt og godt arbejdsmiljø
- løbende forbedre arbejdsmiljøforholdene
- arbejde for rummelighed og sundhedsfremmende aktiviteter"

egetæppers CSR-rapport 2009/2010, side 12

Omsætning af politikker til handlinger:

"Vi er bevidste om det sociale ansvar, vi som virksomhed har over for vores ansatte, og vi ønsker, at egetæpper skal være en attraktiv arbejdsplads, hvor medarbejderne trives. Derfor er det en vigtig del af vores miljøpolitik at skabe et sikkert og sundt arbejdsmiljø for koncernens ansatte. Det gør vi blandt andet gennem arbejdsmiljøledelsessystemet DS/OHSAS 18001, som vi implementerede i Herning i 2006 og Gram og Vejle i 2008."

(...)

"Det er en overordnet målsætning at sikre et sundt og sikkert arbejdsmiljø gennem tæt samarbejde mellem virksomhedens ledelse og medarbejdere. Derfor arbejder vi i høj grad med medarbejderinvolvering. Vi har bl.a. et tværgående Miljø- og Sikkerhedsudvalg, der med jævne mellemrum undersøger og vurderer behovet for aktiviteter, som skal medvirke til at fremme medarbejdernes sundhed. Som eksempler kan nævnes rygestopkurser, ugentligt tilbud om fysioterapi på virksomheden, og i Herning har kantinen udvidet sit tilbud af sund og ernæringsrigtig mad. Dertil kommer en række tværgående Miljø- og Sikkerhedsgrupper, der har til opgave at løse sikkerheds- og sundhedsmæssige opgaver indenfor den enkelte gruppes område."

egetæppers CSR-rapport 2009/2010, side 12

Hvad der er opnået som følge af arbejdet:

"Vi har et overordnet mål for koncernen om et maksimalt sygefravær på 4%, hvilket vi i år har indfriet med et sygefravær på 3,9%. Bedst går det i Gram, hvor sygefraværet er 3,3% og i Herning, hvor det er 3,8%. I Vejle ligger sygefraværet på 4,7%, hvilket er lidt over målsætningen. Set i sammenhæng har Vejle dog over de sidste 4 år nedbragt sygefraværet fra 8,4% til de nuværende 4,7%. Det er bl.a. sket ved hjælp af en ordning, hvor syge medarbejdere ringes op af en sygeplejerske, indførelse af løbende samtaler med syge medarbejdere og offentliggjorte sygefraværstal internt."

(...)

egetæppers CSR-rapport 2009/2010, side 14

2. GODE RÅD TIL EFTERLEVELSE AF LOVKRAVET

Som supplement til ovenstående præcisering af lovkravets bestemmelser, har undersøgelsen givet anledning til at fremhæve følgende gode råd i forbindelse med rapporteringen:

- Som led i beskrivelsen af hvordan politikker omsættes til handlinger, anbefales det, at man beskriver hvor og hvordan arbejdet er forankret i organisationen.
- Hvis man vælger at anvende indikatorer, anbefales det at anvende internationalt anerkendte indikatorer, eksempelvis Global Reporting Initiative (GRI), i stedet for egne indikatorer. Dette gør det nemmere for interessenter at sammenligne forskellige virksomheders rapportering om samfundsansvar.
- Hvis en virksomhed er fritaget fra lovkravet, fordi den er et datterselskab af et moderselskab, der oplyser om samfundsansvar for hele koncernen, anbefales det at angive dette tydeligt i årsrapporten. Herved undgår man, at læsere af årsrapporten muligvis antager, at virksomheden ikke arbejder med samfundsansvar.

Yderligere rapporteringseksempler findes på www.samfundsansvar.dk